

Vastaus kirjalliseen kysymykseen julkisen taiteen prosenttiperiaatteen toteutumisesta kunnissa ja sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Olli-Poika Parviainen /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 431 vp:

Millaisia keinoja julkisen taiteen prosenttiperiaatteen laajemman edistämisen varmistamiseksi on tulossa ja

kuinka julkisen taiteen prosenttiperiaate tai vastaava taiteen edistämisen periaate huomioidaan sote- ja maakuntauudistuksen suunnittelussa ja toteutuksessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut vuosiksi 2015-2017 ohjausryhmän, jonka tehtävänä on tukea ja ohjata prosenttiperiaatteen edistämistä, miettiä kannustimia ja ohjauskeinoja julkisen rakentamisen prosenttiperiaatteen käytölle, kartoittaa tutkimustietoa prosenttiperiaatteen vaikutuksista sekä kerätä kokemuksia ja hyviä käytäntöjä ulkomaisista taiteen ja rakentamisen yhdistämiseen liittyvistä hankkeista.

Opetus- ja kulttuuriministeriön alaisessa virastossa Taiteen edistämiskeskuksessa toimii vuosina 2014-2018 kehittämisohjelma, jonka tehtävänä on ollut tukea uusia käynnistyviä prosenttiperiaatteen mukaisia hankkeita ja neuvoa ja ohjeistaa rakennuttajia, suunnittelijoita ja taiteilijoita. Lisäksi vuodesta 2014 lukien Taiteen edistämiskeskukselta on myönnetty yhteensä 52 valtionavustusta uusien prosenttiperiaatteen mukaisten julkisten tai yksityisten hankkeiden käynnistämiseen. Kehittämisohjelman päättymistä ennakoiden ministeriö valmistelee yhteistyössä Taiteen edistämiskeskuksen kanssa mallia prosenttiperiaatteen edistämiseen liittyvän neuvonta- ja asiantuntijapalvelun vakiinnuttamiseksi. Prosenttiperiaatteen edistämistä on tarkoitus jatkaa myöntäen edelleen valtionavustuksia prosenttiperiaatteen mukaisten hankkeiden käynnistämiseen.

Hallituksen on tarkoitus harkita toimenpiteitä sen jälkeen, kun vuosille 2015-2017 asetettu prosenttiperiaatteen ohjausryhmä on luovuttanut raporttinsa vuoden 2017 lopulla. Raportissa tehdyt esitykset on tarkoitus huomioida myös valmisteltaessa Taiteen edis-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 431/2017 vp

tämiskeskuksen kanssa mallia prosenttiperiaatteen edistämiseen liittyvän neuvonta- ja asiantuntijapalvelun vakiinnuttamiseksi.

Maakuntauudistusta koskevan hallituksen esityksen mukaan kulttuurin edistäminen on maakunnan tehtävä ja koostuu uusissa maakunnissa sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta (ELY) että maakunnan liitoilta siirtyvistä tehtävistä. Maakuntien kulttuurin edistämiseen liittyviin tehtäviin kuuluu myös kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittaminen osana maakuntastrategian ja –ohjelman ja maakuntakaavoituksen toteuttamista. Maakuntakaavoitus säilyy maakuntauudistuksessaakin maakuntien tehtävänä. Kuntien alueidenkäytön suunnittelun ja rakennustoimien järjestämisen edistäminen sen sijaan siirtyy maakuntauudistuksessa ELY-keskuksista maakuntien tehtäväksi. Kaavoitusta koskevan valtion jälkivalvonnan poistuminen korostaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) merkitystä etenkin maakuntakaavoituksen ennakkollisen viranomaisyhteistyön välineenä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön keväällä 2017 valmistuneessa Kulttuuripolitiikan strategia 2025 –asiakirjassa todetaan seuraavaa: ”Valtion kulttuuripolitiikan alueelliset linjat valmistellaan ottaen huomioon valtion kulttuuripolitiikan tavoitteet sekä valtion aluehallintoa ja maakuntahallintoa koskevat uudistukset sekä näiden uudistusten ja kuntarakenteen muutosten myötä muuttuva kuntien rooli. Tavoitteena on, että kulttuurin toimialan alueellinen toimijarakenne selkeytyy ja vahvistuu ja että kulttuuri näkyy ja vaikuttaa nykyistä vahvemmin eri hallinnon- ja toimialojen strategia- ja ohjelmatyössä.”

Liittyen prosentti taiteeseen –periaatteen laajentamiseen myös sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja palveluhankintoihin on hallitus valmistellut prosenttiperiaatteen mukaisten uusien toimintamallien vakiinnuttamista sosiaali- ja terveydenhuollossa. Valmistelu on osa hallituksen taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden parantamisen kärkihankkeen toimenpidettä ”laajennetaan prosenttitaiteen periaatetta taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutusten tukemiseksi”. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö ovat asettaneet yhteisen työryhmän edistämään ja tukemaan terveyttä ja hyvinvointia edistävän taide- ja kulttuuritoiminnan laajentumista. Kärkihankkeen ja työryhmän yhteisin toimin valmistelussa on suosituksia ja ehdotuksia maakunta- ja sote-uudistuksessa toteutettaviksi. Suosituksia hyödynnetään muun muassa maakuntien muutostyössä. Osana muutostukea on tuotettu tiekartta sekä järjestämisen käsikirja, jotka tukevat maakuntien valmistelua ja tulevaa järjestämistehtävää. Prosenttiperiaatteen laajentamisen kärkihankkeessa tullaan antamaan suosituksia prosenttiperiaatteen mukaisten uusien toimintamallien vakiinnuttamiseksi sekä taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutusten edistämiseksi sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 431/2017 vp

Helsingissä 6.11.2017

Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho